

NERAZORNE METODE ODREĐIVANJA ČVRSTOĆE MATERIJALA U KONSTRUKCIJI

- TLAČNA ČVRSTOĆA
  - SKLEROMETAR
  - ULTRAZVUK
  - PULL-OUT
  - PENETRACIJSKE METODE
- VLAČNA ČVRSTOĆA
  - PULL-OFF
  - BREAK-OFF

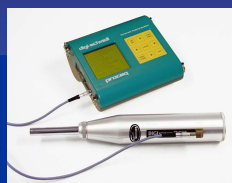
SKLEROMETAR

PRINCIP ISPITIVANJA

- Sklerometar se sastoji od čeličnog čekića koji pokreće opruga, i koji kad se otpusti, udara u ticalo koje je u dodiru s betonskom površinom. Duljina odskoka čeličnog čekića od čeličnog ticala mjeri se pomoću linearne podjele koja je sastavni dio uređaja
- Mjeri se veličina odskoka utega tzv. indeks sklerometra
- Na temelju srednje vrijednosti indeksa sklerometra iz baždarne krivulje se odredi tlačna čvrstoća

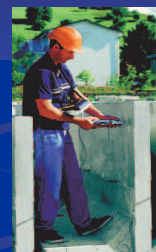
KALIBRIRANJE SKLEROMETRA

- Prije početka ispitivanja potrebno je kalibrirati sklerometar na čeličnom etalonu minimalne tvrdoće od 50 HRC, mase 16 ± 1 kg i promjera približno 150 mm
- Ako je odstupanje veće od dopuštenog, sklerometar se očisti i/ili izvrši njegov popravak

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Betonski elementi koji se ispituju moraju biti debljine najmanje 100 mm i moraju biti sastavni dio konstrukcij
- Treba izbjegavati područja koja imaju šupljine, ljuštenja, grubu teksturu ili visoku poroznost
- Ispitna površina mora biti čista, ravna i suha
- Minimalna ploština ispitne površine je 300x300 mm

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Ukoliko je površina betona hrapava (npr. mlazni beton), mekana, vlažna ili sa slobodnim česticama morta potrebno ju je izbrusiti brusnim kamenom ili brusilicom, očistiti i/ili osušiti
- Ispitivanje sklerometrom se vrši se pri temperaturi od 10°C do 35°C
- Tijekom ispitivanja sklerometar treba biti okomit na ispitnu površinu

PROVEDBA ISPITIVANJA

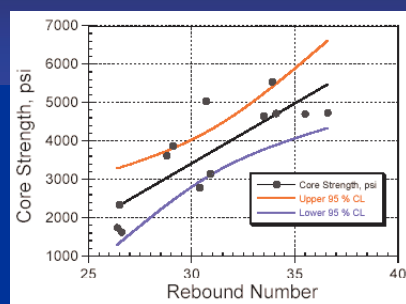
- Na pojedinom ispitnom mjestu treba napraviti minimalno devet očitavanja
- Dvije ispitne točke na mjernom mjestu ne smiju biti međusobno udaljene manje od 25 mm, i niti jedna ispitna točka ne smije od ruba ispitnog mjesta biti udaljena manje od 25 mm
- U slučaju da je u ispitnoj točki udarom sklerometrom probijen površinski sloj betona iznad šupljine, rezultat se odbacuje

REZULTATI ISPITIVANJA

- Kao rezultat uzima se srednja vrijednost očitavanja na ispitnom mjestu, tako prilagođenih da se uzme u obzir smjer ispitivanja sklerometra, i izrazi se indeks sklerometra kao cijeli broj
- Ako se više od 20 % očitavanja razlikuje od srednje vrijednosti za više od 6 jedinica indeksa sklerometra, cijelo ispitno mjesto treba odbaciti

BAŽDARNA KRIVULJA INDEKS SKLEROMETRA – TLAČNA ČVRSTOĆA

NORMA

- HRN EN 12504-2: Ispitivanje betona u konstrukcijama-2.dio Nerazorno ispitivanje- Određivanje indeksa sklerometra

PRIMJENA

- Nerazorno određivanje tlačne čvrstoće betona u konstrukciji u sklopu naknadnog utvrđivanja kvalitete
- Kontrola kvalitete tijekom izgradnje
- Procjena razvoja tlačne čvrstoće
- Određivanje ujednačenosti betona

PENETRACIJSKE METODE

WINDSOR PROBE

PRINCIP ISPITIVANJA

- Kod penetracijskih metoda provodi se utiskivanje čeličnih vijaka u beton, a dubina penetracija je korelirana s tlačnom čvrstoćom

PRINCIP ISPITIVANJA

- Mjeri se otpor betona na utiskivanje čeličnih umetaka
- Mjeri se kvalitet zone betona dubine 25 do 75 mm ispod površine
- Umetci su promjera 6.35 mm ili 7.94 mm (lagani beton) i duljine 79.5 mm

PRINCIP ISPITIVANJA

- Utiskivanje se provodi konstantnom energijom okomito na površinu brzinom od 183 m/s
- Mjerno mjesto je udaljeno od ruba konstrukcije barem 100 mm, a međusobna udaljenost mjernih mjesta je 175 mm

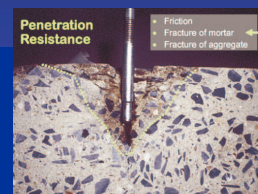

PRINCIP ISPITIVANJA

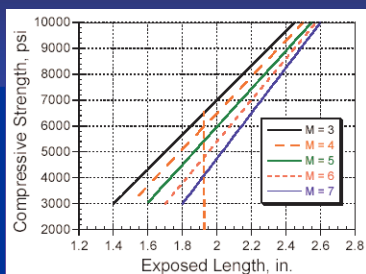
- Dubina prodiranja se mjeri od referentne ploče postavljene na površinu betona s točnošću od 0.5 mm
- Ako se mjerenja provode na uzorcima tada je debljina uzorka barem dupla od očekivane dubine utiskivanja
- Za jedan podatak treba mjeriti na tri mjesta

PRINCIP ISPITIVANJA

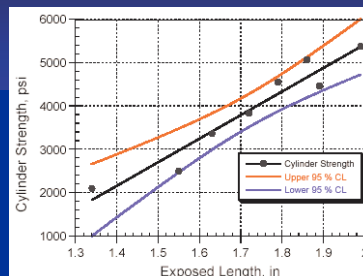
- Problematično je ispitivati betone tlačne čvrstoće veće od 25 MPa i manje od 10 MPa
- Otpor utiskivanju ovisi u velikoj mjeri o tvrdoći i vrsti agregata

KORELACIJSKE KRVULJE

KORELACIJSKE KRVULJE

PRIMJENA

- Kontrola kvalitete na gradilištu
- Naknadna procjena čvrstoće betona u konstrukciji
- Određivanje ujednačenosti betona
- Praćenje razvoja čvrstoće
- Procjena oštećenja betona

BREAK OFF

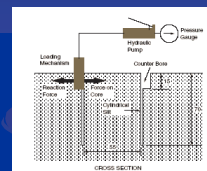
PRINCIP ISPITIVANJA

- Određivanje direktne vlačne čvrstoće u ravni paralelnoj s površinom betona na željenoj udaljenosti od površine
- Ispitivanja pokazuju da su rezultati dobiveni break off postupkom za cca 30 % veći od savojne čvrstoće na uzorcima

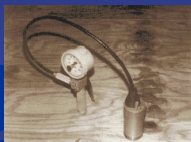
PRINCIP ISPITIVANJA

- U rez od piljenja se postavi metalna ploča spojena s hidrauličnom ćelijom za opterećivanje
- U mladi beton se stavi umetak ili se u očvrslom betonu sa dijamantnom krunom zapili valjak promjera 55 mm i dubine 70 mm

PRINCIP ISPITIVANJA

- Opterećivanjem se nanosi poprečna sila odlamanja na gornji dio ispiljene jezgre
- Potrebno je najmanje pet mjernih mjesta za pouzdani prosječni rezultat
- Treba posjedovati korelaciju sile odlamanja i čvrstoće

PREDNOSTI I OGRANIČENJA

- Postupak je brz i potrebna je samo jedna pristupna površina betona
- Na površini betona nakon ispitivanja ostaju vidljiva oštećenja
- Potrebno je imati i opremu za bušenje
- Potrebno je iskustvo pri ispitivanju

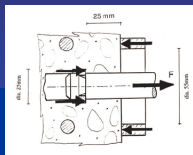
PULL-OUT

PRIMJENA

- Određivanje tlačne čvrstoće betona u konstrukciji za tehnološke potrebe (prednapinjanje, skidanje podupora i sl.)
- Praćenje razvoja čvrstoće
- Procjena oštećenja betona

NORMA

- HRN EN 12504-3:
Ispitivanje betona u konstrukcijama-3.dio
Određivanje sile čupanja

PRINCIP ISPITIVANJA

- U beton se ugrađuje mali čelični umetak na koji se na drugoj strani u sredini spoji sredstvo za nanošenje sile. Mjeri se sila potrebna da se iščupa umetak iz betona

- Postoje dvije vrste umetaka:
  - Postavljanje prije betoniranja
  - Postavljanje nakon betoniranja

**PROVEDBA ISPITIVANJA
(UMETAK UGRAĐEN PRIJE
BETONIRANJA)**

- Čelični umetak mora imati okruglu glavu promjera 25 ± 0.1 mm
- Šipka na koju sespaja umetak mora imati promjer ne veći od 60 % promjera umetka
- Duljina šipke od površine betona do najbliže površine umetka mora biti jednaka promjeru umetka

**PROVEDBA ISPITIVANJA
(UMETAK UGRAĐEN NAKON
BETONIRANJA)**

- Za ugradnju u očvrslu beton zahtijeva se oprema od ovlaštenih proizvođača
- Nosivi prsten koji se smjesti na betonsku površinu simetrično oko šipketreba biti unutarnjeg promjera od 55 ± 0.1 mm i vanjskog promjera 70 ± 1 mm

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Sustav za opterećivanje mora biti sposoban nanijeti vlačnu silu na čelični umetak s reakcijom prnesenom na betonsku površinu preko nosivog prstena
- Mora se osigurati koncentričan smještaj nosivog prstena oko šipke i okomito prenošenje opterećenja u odnosu na ravninu umetka
- Odstupanje sile čupanja može biti ± 2 %

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Mjerna mjesta moraju biti udaljena barem 200 mm (osna udaljenost)
- Mjerna mjesta su barem 100 mm od ruba betona
- Umetak se stavlja na način da je sva armatura izvan očekivane konične površine loma, i od nje udaljena bar za promjer armature ili veličinu maksimalnog zrna agregata (što je veće)
- Najmanja debljina betona mora biti 100 mm

PROVEDBA ISPITIVANJA

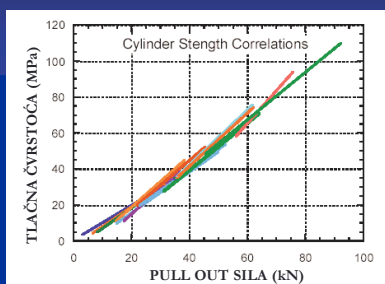
- Broj ispitivanja ovisi o:
  - Svrhi ispitivanja
  - Zahtjevanoj točnosti
  - Konstruktivnom elementu
- Ispitivanje se ne smije provoditi na smrznutom betonu
- Brzina prirasta opterećenja od 0.5 ± 0.2 kN/s
- Maksimalna sila čupanja se zaokružuje na 0.05 kN

ODRĐIVANJE KORELACIJE SILE ČUPANJA I TLAČNE ČVRSTOĆE

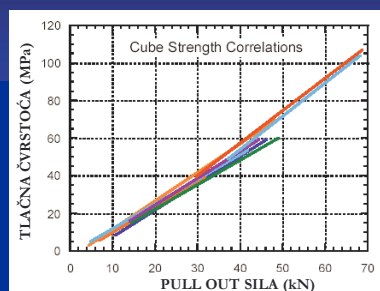
- Napraviti uzorke (kocke ili valjci) sa i bez umetaka
- Njegovati ih na isti način
- Nakon 1, 2, 3, 7, 14 i 28 dana ispitati po 2 uzorka i 8 sila čupanja svaki dan

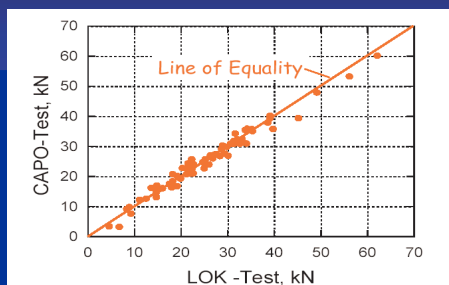
KORELACIJA PULL-OUT SILE I TLAČNE ČVRSTOĆE NA VALJKU

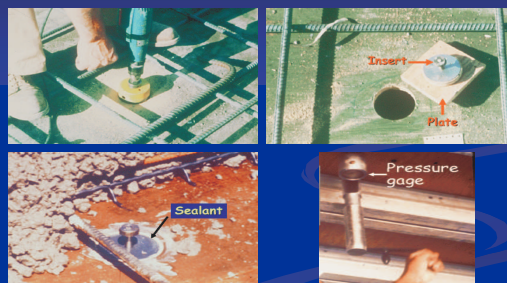
KORELACIJA PULL-OUT SILE I TLAČNE ČVRSTOĆE NA KOCKI

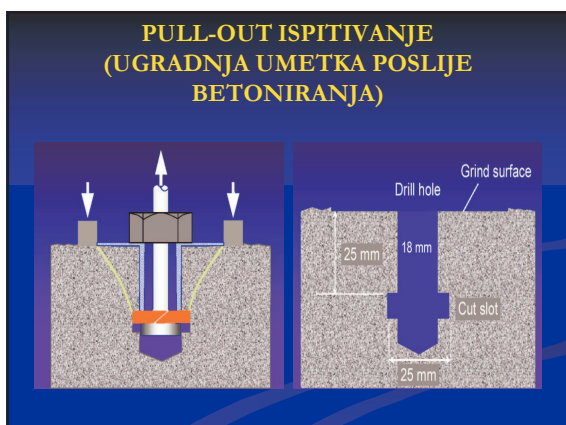

KORELACIJA LOK TEST (PRIJE BETONIRANJA) I CAPO TEST (POSLIJE BETONIRANJA)

PULL-OUT ISPITIVANJE (UGRADNJA UMETKA PRIJE BETONIRANJA)

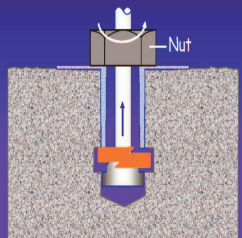

**PULL-OUT ISPITIVANJE
(UGRADNJA UMETKA POSLIJE
BETONIRANJA)**

Coiled ring
Mandrel

**PULL-OUT ISPITIVANJE
(UGRADNJA UMETKA POSLIJE
BETONIRANJA)**

Nut
Coiled ring
Mandrel
Nut

**PULL-OUT ISPITIVANJE
(UGRADNJA UMETKA POSLIJE
BETONIRANJA)**

**PULL-OUT ISPITIVANJE
(UGRADNJA UMETKA POSLIJE
BETONIRANJA)**

**PULL-OUT ISPITIVANJE
(UGRADNJA UMETKA POSLIJE
BETONIRANJA)**

Dobro ispitivanje
Loše ispitivanje

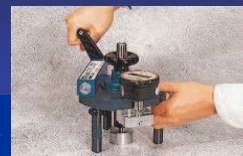
PULL-OFF

PRIMJENA

- Ispitivanje vlačne čvrstoće betona u konstrukciji
- Određivanje prionljivosti sanacijskog materijala na beton
- Ocjena pripremljenosti podloge prije nanošenja materijala za sanaciju
- Procjena tlačne čvrstoće betona u konstrukciji na temelju ispitivanja vlačne čvrstoće

NORMA

- **HRN EN 1542: 2001**
Proizvodi i sustavi za zaštitu i popravak betonskih konstrukcija -
- Metode ispitivanja --
Mjerenje čvrstoće prionljivosti pull-off metodom

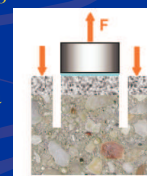
PROVEDBA ISPITIVANJA

- Pull-off metodom ispitivanja se određuje vlačna čvrstoća betona u konstrukciji
- Pločice za ispitivanje su promjera 50 ± 0.5 mm i visine 20 mm (ako su od čelika) ili 30 mm (ako su od aluminijske)

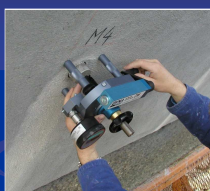
PROVEDBA ISPITIVANJA

- Pločice se nalijepe na očišćenu i pripremljenu betonsku površinu najčešće dvokomponentnom brzočvršćavajućom epoksi smolom
- Bitno je da se smola nanese jednoliko po presjeku pločice
- Prije početka ispitivanja oko pločice okomito na površinu betona zabuši sa dijamantnom krunom do dubine betona od minimalno 15 ± 5 mm

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Pločica se pričvrsti za uređaj kojim se nanosi vlačna sila sa brzinom prirasta od 0.05 ± 0.01 MPa/s do sloma
- Sila se nanosi isključivo okomito na površinu ispitivanog elementa kako bi se izbjeglo savijanje i posmik

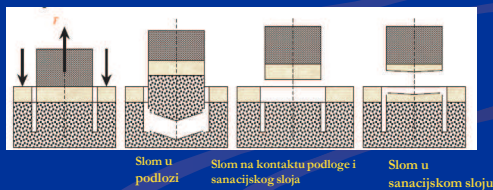
PROVEDBA ISPITIVANJA

- Sila čupanja određuje se sa točnošću od $\pm 2\%$, obično su sile manje od 10 kN
- Na jednom mjernom mjestu provodi se pet ispitivanja, a od toga kod minimalno tri ispitivanja tip sloma treba biti pravilan

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Kao rezultat se pored vrijednosti vlačne čvrstoće (sila/površina) navodi i tip sloma npr. u betonskoj podlozi, sanacijskom materijalu ili kombinirano

PROVEDBA ISPITIVANJA

- Ispitivanje se ne uzima u obzir ukoliko se slom dogodi na ljepilu između pločice i površine

IZGLED UZORAKA NAKON PULL-OFF ISPITIVANJA

100 % slom u sanacionom mortu

100 % slom u betonu

PREDNOSTI I NEDOSTACI

- Prednosti
  - Brzo i relativno jednostavno određivanje vlačne čvrstoće
- Nedostatak
  - Zahtijeva se ispitivač sa dostatnim iskustvom

